

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

ایتار جهاد و شهادت

(با ایبائی عرفانی و حماسی)

از مجموعه ی سبک زندگی امام زمی

گزینش:

محمد م. فرزند شهید حاج حسن م.

سرشناسه:

م.م. ۱۳۵۳

عنوان و نام پدیدآور:

۴۰ حدیث ایثار و جهاد و شهادت (با ابیاتی عرفانی و حماسی) گزینش محمد م.

مشخصات نشر:

کرمان: نشر فانوس: بنیاد حفظ آثار و نشر ارزش های دفاع مقدس، اداره کل حفظ آثار و نشر ارزش های دفاع مقدس استان کرمان، ۱۳۹۵

مشخصات ظاهری:

۶۰ص ۹۷۸-۶۰۰-۸۰۵۶-۰۱-۰

وضعیت فهرستویی:

فیا

یادداشت:

کتابنامه.

موضوع

اربعینات—قرن ۱۴

موضوع

Arab'inat—20th century*

موضوع

جهاد—احادیث

موضوع

Jihad—Hadiths

موضوع

شهادت—احادیث

موضوع

Marthrdom—Islam—Hadiths

شناسه افزوده:

کرمان بنیاد شهید و امور ایثارگران استان کرمان

رده بندی کنگره:

۳۹۵—۱۴۳/۹/م ۵۶ BP

رده بندی دیویی:

۲۹۰/۱

شماره کتابشناسی ملی:

۴۱ (۳۹۹۴)

عنوان: ۴۰ حدیث ایثار و جهاد و شهادت

شماره: فانوس کرمان (۳۴۲۴۵۶۳۹) با همکاری اداره بنیاد شهید و امور ایثارگران استان

کرمان

وئلف: محمد م. فرزند شهید حاج حسن م.

ایبک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۰۵۶-۰۱-۰

بت چاپ: اول/ ۱۳۹۵

مارگان: ۱۰۰۰ جلد

پخانه: کرمان تکثیر (۳۲۴۵۸۶۵۴)

مت: ۵۰۰۰ تومان

مقدمه:

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله رب العالمين و صلى الله على محمد و آله الطاهرين و اللعن

على اعدائهم اجمعين

منيع فياض «ایثار و جهاد و شهادت» عشق به خداست که ثمره‌ی ذکر و یاد فراوان خداست.

قال رسول الله ﷺ: «يَقُولُ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ: إِذَا كَانَ الْغَالِبُ عَلَى الْعَبْدِ الْإِسْتِغْلَالُ بِي، جَعَلْتُ بُغْيَتَهُ وَ لَذَّتُهُ فِي ذِكْرِي إِذَا جَعَلْتُ بُغْيَتَهُ وَ لَذَّتُهُ فِي ذِكْرِي عَشَقْنِي وَ عَشَقْتُهُ، فَإِذَا عَشَقَنِي وَ عَشَقْتُهُ رَفَعْتُ الْحِجَابَ فِيمَا بَيْنِي وَ بَيْنَهُ، وَ صَيَّرْتُ ذَلِكَ تَغَالِبًا عَلَيْهِ، لَا يَسْهُو إِذَا سَهَا النَّاسُ أُولَئِكَ كَلَامُهُمْ كَلَامُ الْأَنْبِيَاءِ، أُولَئِكَ الْأَبْطَالُ حَقًّا.»^۱

خداوند عز و جل می‌فرماید: هرگاه یاد من بر بندهام غالب شود، خواهش و خوشی او را در یاد خود قرار دهم و چون خواهش و خوشی او را در یاد خود قرار دهم، عاشق من شود و من نیز عاشق او گردم و چون عاشق

یکدیگر شدیم، حجاب میان خود و او را بر دارم و عشق خود را بر جان او
چیره گردانم، چندان که مانند دیگر مردم دچار سهو و غفلت نمی‌شود. سخن
اینان، سخن پیامبران است. اینان قهرمان واقعی هستند.

بر آن که مرید می و معشوقه و جام است
جز دوست، نعیم دو جهان جمله حرام است
هری سر و جان گیر پس آن‌گاه بیاسای
اری سفر عشق همین یک دو سه گام است
چون طالب را مطروب و طلب هر سه یکی شد
هنگام وصال است و در سیر تمام است
هر خواجه که در بندگی عشق کمر بست
کی در طلب ننگ و کجا طالب نام است؟!۱

آری؛ حقیقتاً ذکر و یاد خدا، اکسیر اعظم است که در جمله سایر برکات آن
عبارت است از:

✱ یاد متقابل خدا

خدای تعالی می‌فرماید: «فَاذْكُرُونِي أَذْكُرْكُمْ»^۲ مرا یاد کنید، شما را یاد می‌کنم.

۱- طهماسب قلی خان کرمانشاهی (وحدت) رحمه الله علیه

۲- سوره‌ی مبارکه‌ی بقره، آیه‌ی شریفه‌ی ۱۵۲

* اطمینان و آرامش قلب

خدای تعالی می فرماید: «أَلَا بِذِكْرِ اللَّهِ تَطْمَئِنُّ الْقُلُوبُ»^۱ آگاه باشید، فقط به واسطه یاد خدا، قلب ها اطمینان و آرامش می یابد.

* همنشینی خدا

پیامبر اعظم صلی الله علیه و آله فرموده اند: «خداوند جلّ جلاله به حضرت موسی وحی فرمود: «أَنَا جَلِيسٌ مِنْ ذِكْرِنَا» من همنشین کسی هستم که مرا یاد کند.^۲

* اساس صلاح قلب

امیرالمؤمنین علیه السلام فرموده اند: «أصلُ وِاساسِ صلاحِ قلب، اشتغال آن به یاد خداست.»^۳

* احیاء قلب و نورانیت عقل و مغز

امیرالمؤمنین علیه السلام فرموده اند: «هرکه خدای سبحان را یاد کند، خداوند قلب او را احیاء می کند و عقل و مغز را نورانیت می بخشد.»^۴

۱- سوره ی مبارکه ی رعد، آیه ی شریفه ی ۲۸

۲- میزان الحکمة به نقل از بحار الانوار ج ۹۰ ص ۱۵۳

حضرت آیه الله العظمی بهجت قدس الله نفسه الزکیه فرموده اند: «بارها گفته ام و بار دیگر می گویم: کسی که بداند هرکه خدا را یاد کند، خدا همنشین اوست؛ احتیاج به هیچ وعظی ندارد.» جرعده ی وصال ص ۸۰

۳ - «أصلُ صلاحِ القلبِ اشتغاله بِذِکرِ الله» غرر الحکم ص ۱۹۸

❖ جلاء بصیرت‌ها و نور سریره‌ها

امیرالمؤمنین (علیه السلام) فرموده‌اند: «ذکر و یاد خدا، جلاء و صیقل بصیرت‌ها و نور

سریره‌ها و باطن‌هاست.»^۲

❖ شفا قلبوب

پیامبر اعظم (صلی الله علیه و آله) فرموده‌اند: «یاد خدا، شفا قلب‌هاست.»^۳

❖ کلید انس

امیرالمؤمنین (علیه السلام) فرموده‌اند: «یاد خدا، کلید انس با خداست.»^۴

❖ طرد شیطان

امیرالمؤمنین (علیه السلام) فرموده‌اند: «یاد خدا، هزار مرد شیطان است.»^۵

❖ شرح صدر

امیرالمؤمنین (علیه السلام) فرموده‌اند: «یاد خدا، ایجاد شرح صدر و ظمیت می‌کند.»^۶

۴ - «مَنْ ذَكَرَ اللَّهَ سُبْحَانَهُ أَحْيَا اللَّهُ قَلْبَهُ وَ نَوَّرَ عَقْلَهُ وَ لَبَّ» تصنیف غرر الحکم ص ۱۸۹

۱ - «الذَّكْرُ جَلَاءُ الْبَصَائِرِ وَ نَوْرُ السَّرَائِرِ» غرر الحکم ص ۷۴

۳ - «ذَكَرَ اللَّهُ شَفَاءَ الْقُلُوبِ» میزان الحکمة ج ۴ ص ۲۳۲

۴ - «الذَّكْرُ مِفْتَاحُ الْإِنْسِ» غرر الحکم ص ۳۷

۵ - «ذَكَرَ اللَّهُ مَطْرِدَةَ الشَّيْطَانِ» غرر الحکم ص ۳۶۹

۶ - «الذَّكْرُ يَشْرَحُ الصَّدْرَ» غرر الحکم ص ۴۸

یادآوری:

یاد خدا، توفیقی است. حضرت امام صادق (ع) فرموده‌اند: «... هر کس اراده می‌کند که خدای تعالی را یاد کند، باید بداند قطعاً مادامی که خداوند، بنده را اعطاء توفیق ذکر، یاد نکند، بنده قادر نیست خدا را یاد کند.»^۱
حدّ و اندازه‌ی ذکر:

حضرت امام صادق (ع) فرموده‌اند: «هیچ چیز نیست مگر این که حدّ و اندازه‌ای دارد که به آن خسر می‌شود؛ الا ذکر و یاد خدا که حدّ و مرزی ندارد.»^۲

و نیز فرموده‌اند که حضرت موسی علی نبیا و آله و علیه‌السلام عرضه داشت: «ای پروردگار من! به راستی من (شاهن) در حال و وضعیتی هستم که تو را جلیل و بزرگ می‌شمارم که در آن حال با من دهم.» خداوند فرمود: «ای موسی! مرا در هر حالی یاد کن.»^۳

۱- «... فَمَنْ أَرَادَ أَنْ يَذْكُرَ اللَّهَ تَعَالَى فَلْيَعْلَمْ أَنَّهُ مَا لَمْ يَذْكُرِ اللَّهُ الْعَبْدُ بِالتَّوْفِيقِ لِذِكْرِهِ لَا يَقْدِرُ الْعَبْدُ عَلَى ذِكْرِهِ»

میزان الحکمة به نقل از بحار الانوار ج ۹۰ ص ۱۵۸

۲- «مَا مِنْ شَيْءٍ إِلَّا وَ لَهُ حَدٌّ يَنْتَهِي إِلَيْهِ إِلَّا الذِّكْرُ فَلَيْسَ لَهُ حَدٌّ يَنْتَهِي إِلَيْهِ» میزان الحکمة به نقل از کافی ج ۲ ص ۴۹۸

۳- «... فَقَالَ مُوسَى: يَا رَبِّ! إِنِّي أَكُونُ فِي حَالٍ أَجْلُكَ أَنْ أَذْكُرَكَ فِيهَا» قَالَ: «يَا مُوسَى! أَذْكُرْنِي عَلَى كُلِّ حَالٍ» بحار الانوار ج ۸۱ ص ۱۷۵

امیرالمؤمنین علیه السلام فرموده‌اند: «الْمُؤْمِنُ دَائِمُ الذِّكْرِ كَثِيرُ الْفِكْرِ»^۱
و فرموده‌اند: «دوام ذکر، قلب و فکر را نورانیت می‌بخشد.»^۲
پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله فرموده‌اند: «هر کس خداوند عزّ و جلّ را زیاد یاد کند،
محبب خدا می‌شود. و هر کس خداوند را زیاد یاد کند، دو برائت و
مصریّت برای او نوشته و تضمین می‌شود: برائت و مصونیت از آتش. و
برائت و مصونیت از نفاق.»^۳
و آن‌گاه که در پر تو ذکر را یاد فراوان خدا، قلب انسان به محبت و عشق
خدا منور شد ...

حضرت آیه الله العظمی بهجت رضوان الله تعالی علیه: ترک معصیت، حاصل نمی‌شود به طوری که ملکه‌ی
شخص بشود مگر با دوام مراقبه و یاد خدا در هر حال و زمان و مکان. در میان مردم و در خلوت.
(جرعی وصال ص ۱۰۲)

۱- غرر الحکم ص ۱۰۶

حضرت آیه الله العظمی بهجت رحمه الله علیه: خدا می‌خواهد ما همیشه با او بوده و به سرچشمه متصل
باشیم. و این به نفع ماست. (جرعی وصال ص ۵۶)

۲- «دوام الذکر یبیر القلب و الفکر» غرر الحکم ص ۸۱۹

حضرت آیه الله العظمی بهجت قدس سره الشریف: انسان باید دائم الذکر باشد؛ زیرا کسی که دائم الذکر
باشد، همواره خود را در محضر خدا می‌بیند و پیوسته با خدا سخن می‌گوید. (جرعی وصال ص ۸۶)

۳- «مَنْ أَكْثَرَ ذَكَرَ اللَّهَ عَزَّ وَ جَلَّ أَحَبَّهُ اللَّهُ وَ مَنْ ذَكَرَ اللَّهَ كَثِيرًا كُتِبَتْ لَهُ بَرَاءَتَانِ بَرَاءَةٌ مِنَ النَّارِ وَ بَرَاءَةٌ مِنَ
النِّفَاقِ» کافی ج ۲ ص ۴۹۹

قال امیر المؤمنین (علیه السلام): «أَلْقَبُ الْمُحِبُّ لِلَّهِ يُحِبُّ كَثِيرًا أَلْنَصَبَ لِلَّهِ وَالْقَلْبُ
الْأَهَى عَنِ اللَّهِ يُحِبُّ الرَّاحَةَ فَلَا تَظُنُّ - يَا بَنَ آدَمَ - أَنَّكَ تُدْرِكُ رِفْعَةَ الْبِرِّ
بَغَيْرِ مَشَقَّةٍ فَإِنَّ الْحَقَّ ثَقِيلٌ مُرٌّ»^۱

دل سال خدا دوست، رنج و سختی در راه خدا را بسیار دوست دارد و دل
بی خبر از خدا احتیاج طلب است. پس، ای فرزند آدم! گمان مبر که بی رنج و
سختی، به مقام رفیع : کوکاری دست یابی؛ زیرا که حق، سنگین و تلخ است.
به ولای تو که در بند های غمیشم خوانی

از سر خواجگی کون و مکان بر خیزم
خیز و بالا بنما ای بت شیرین حرکات

نزد سر جال و جهان دست فشان بر خیزم^۲
و علامت این عشق و محبت ...

قال الامام الصادق (علیه السلام): «دَلِيلُ الْحُبِّ إِثَارُ الْمَحْبُوبِ كَمَا أَنَّ مَا سِوَاهُ»^۳
علامت محبت، برگزیدن و ترجیح دادن محبوب است بر غیر او.
جهان فانی و باقی فدای شاهد و ساقی

که سلطانی عالم را طفیل عشق می بینم^۴

۱ - میزان الحکمة به نقل از تنبیه الخواطر ج ۲ ص ۸۷

۲ - حافظ رحمة الله علیه

۳ - بحار الانوار ج ۶۷ ص ۲۲

۴ - حافظ رحمة الله علیه

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ إِلَهِي مَنْ ذَا الَّذِي ذَاقَ حَلَاوَةَ مَحَبَّتِكَ فَرَامَ مِنْكَ
بَدَلًا

معبود من! کیست که شیرینی محبت تو را چشید و به جای تو بدل و
جایگزینی طلب کرد؟!

وَمَنْ ذَا الَّذِي أَنْسَ بِقُرْبِكَ فَأَبْتَغَى عَنْكَ حَوْلًا

و کیست که به قرب تو انس گرفت و انتقال و روی گردانی از تو را اراده و
جست و جو کرد؟!

إِلَهِي فَاجْعَلْنَا مِنْ أَصْطِيَّتِهِ لِقُرْبِكَ وَلَا يَتِكَ وَأَخْلَصَتْهُ لَوْدُكَ وَمَحَبَّتِكَ وَ
شَوْقَتُهُ إِلَى لِقَائِكَ

معبود من! پس قرار ده ما را از کسانی که بران قرب و ولایتبرگزیدی آنها
را؛ و برای مودت^۱ و محبت خالصشان گردانده؛ و بسوی لقاء و دیدارت
مشتاقشان نمودی؛

وَرَضِيَّتُهُ بِقَضَائِكَ وَمَنْحَتُهُ بِالنَّظَرِ إِلَى وَجْهِكَ وَحَبْوَتُهُ بِرِسَاكَ وَأَعْذَتُهُ
مِنْ هَجْرِكَ وَقِلَاقٍ

۱- مودت: محبت عملی و آشکار

و نسبت به قضاء و حکم قطعی خود راضی‌شان کردی؛ و نظر به وجهت را به آنها موهبت نمودی؛ و رضا و خشنودیت را به آنان عطا فرمودی؛ و از هجران و بغض و دشمنیات پناه‌شان دادی؛

بَوَّأْتُ مَقْعَدَ الصَّدْقِ فِي جَوَارِكِ وَ خَصَصْتُ بِمَعْرِفَتِكَ وَ أَهْلَتَهُ لِعِبَادَتِكَ وَ هَيْمَةً قَلْبِي لِرَدِّكَ

و در جایگاه صدق در جوار خودت به آنان جای داده‌ای؛ و به معرفت خودت اختصاص‌شان داده‌ای؛ و برای عبادت و بندگی خویش لایق‌شان نمودی؛ و برای عزم و اراده‌ی کایت، قلب‌شان را دیوانه‌ی عشقت کردی؛^۱ وَ اجْتَبَيْتَهُ لِمُشَاهَدَتِكَ وَ اخْلَيْتَ وَابَهُ لَكَ وَ فَرَّغْتَ فُؤَادَهُ لِحُبِّكَ وَ رَعَبْتَهُ فِيمَا عِنْدَكَ

و برای مشاهدات، انتخاب‌شان نمودی؛ و چون‌شان را برای خودت، از اغیار خالی کردی؛ و دل‌شان را برای محبت خویش، فارغ از همه چیز ساختی؛ و به آنچه نزد توست، راغب و مشتاق‌شان نمودی؛

۱- در تفسیر المیزان ج ۱۹ ص ۸۹ (ذیل سوره‌ی مبارکه‌ی قمر، آیه‌ی شریفه‌ی ۵۵) آمده است: «مراد از «صدق»، صدق و راستی متقین در ایمان و عمل‌شان است. و اضافه شدن کلمه‌ی جایگاه به کلمه‌ی صدق، به خاطر رابطه‌ی تنگاتنگ میان جایگاه آنان و صدق ایمان و عمل‌شان است.

و ممکن است ...»

۲- و یا: قلب‌شان را شدیداً تشنه نمودی.

وَالْهَمَّتُهُ ذِكْرَكَ وَ أَوْزَعَتْهُ شُكْرَكَ وَ شَغَلَتْهُ بِطَاعَتِكَ

و ذکر و یادت را به آنان الهام کردی؛ و نسبت به شکر و سپاست، آنان را به حرص و ولع انداختی؛ و به طاعتت مشغولشان کردی؛

وَ صَرَّنَهُ مِنْ صَالِحِي بَرِيَّتِكَ وَ اخْتَرْتَهُ لِمُنَاجَاتِكَ وَ قَطَعْتَ عَنْهُ كُلَّ شَيْءٍ يَقْطَعُهُ عَنْكَ

و آنان را از صالحان برگزیدی؛ و بریدی از آنان، هر چیزی را که موجب بریدنشان از تو می‌گردد.

اللَّهُمَّ اجْعَلْنَا مِمَّنْ دَأَبَهُمُ الْارْتِيَاحُ الْإِلَهِ الْخَنِينُ وَ دَهْرُهُمُ الزَّفَرَةُ وَ الْآلَيْنُ
بارالها! قرار ده ما را از کسانی که عادتشان، آرامش و نشاط به سوی تو و شوق (به درگاه تو) است؛ و روزگارشان، آه و ناله (به آستان تو) می‌باشد؛

جِبَاهُهُمْ سَاجِدَةٌ لِعَظَمَتِكَ وَ عِيُونُهُمْ سَاهِرَةٌ فِي خِدْمَتِكَ
پیشانی‌هایشان در برابر عظمتت، سجده‌کننده است؛ و چشم‌هایشان در

خدمتت، بی‌خواب می‌باشد؛

وَ دُمُوعُهُمْ سَائِلَةٌ مِنْ خَشْيَتِكَ وَ قُلُوبُهُمْ مُتَعَلِّقَةٌ بِمَحَبَّتِكَ وَ أَفئِدَتُهُمْ مُنْخَلَعَةٌ مِنْ مَهَابَتِكَ

و اشک‌هاشان از خوف و خشیت، روان است؛ و قلب‌هاشان به محبت، آویخته می‌باشد؛ و دل‌هاشان از هیبت و عظمت، از جای کنده است.

يَا نَ أَنْوَارُ قُدْسِهِ لِأَبْصَارِ مُحِبِّهِ رَائِقَةٌ وَ سُبْحَاتُ وَجْهِهِ لِقُلُوبِ عَارِفِيهِ شَائِقَةٌ

ای کسی که انوارِ قدس و پاکی‌اش، برای چشمانِ محبانِ صاف و زلال است؛ و انوار و عظم و عظمة وجهش، بر قلوبِ عارفانش مشرف و ناظر است! (برای قلوبِ عارفانش شوق‌انگیز است!)

يَا مَنِي قُلُوبِ الْمُشْتَاقِينَ يَا نَيَّةَ آمَالِ الْمُحِبِّينَ

ای آرزوی دل‌های مشتاقان! و ای نهای آمل و آرزوهای محبان!

أَسْأَلُكَ حُبَّكَ وَ حُبَّ مَنْ يُحِبُّكَ وَ حُبَّ مَنْ يُوَصِّلُنِي إِلَى قُرْبِكَ وَ أَنْ تَجْعَلَكَ أَحَبَّ إِلَيَّ مِمَّا سِوَاكَ

از تو مسألت می‌کنم محبتت را؛ و محبت کسی را که مرا دوست دارد؛ و محبت هر عملی را که مرا به قرب تو واصل می‌گرداند؛ و از تو مسألت می‌کنم که قرار دهی خودت را پیش من محبوب‌تر از هر چه غیر توست.

وَ أَنْ تَجْعَلَ حُبِّي إِلَيْكَ قَائِدًا إِلَى رِضْوَانِكَ وَ شَوْفِي إِلَيْكَ ذَائِدًا عَنْ عَصِيَانِكَ

و این که قرار دهی محبت را نسبت به تو، جلوداری به سوی رضوان و خشنودیات؛ و (قرار دهی) اشتیاقم را به سوی تو، بازدارنده‌ای از نافرمانیات.

وَأَمِّنْ بَانَظَرِ إِلَيْكَ عَلَىَّ وَانْظُرْ بَعَيْنِ الْوَدِّ وَالْعَطْفِ إِلَيَّ وَلَا تَصْرِفْ عَنِّي وَجْهَكَ

و نعمت سنگین نظر به سویت را بر من ببخش؛ و با چشم مهر و توجه و عطف به سوی من نظر فرما؛ و چهره‌ات را از من مگردان؛

و اجْعَلْنِي مِنْ أَهْلِ الْإِسْعَادِ وَالْحُلُوةِ (الْحُظْوَةِ) عِنْدَكَ يَا مُجِيبُ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ^۱

و مرا از اهل سعادت و مکانت و منزلت^۲ در نزد خودت قرار ده؛ ای اجابت‌کننده! ای مهربان‌ترین مهربانان!

التماس دعا. محمد م. فرزانه شهبازی، حاج حسن م.

قم المقدّسة، من ۱۳۹۳

۱- مناجاة المحبّين (از مناجات خمس عشر حضرت امام زین العابدین علیه السلام)

۲- و یا؛ از اهل سعادت و بهره‌مندی از رزق (مادی و معنوی) در نزد خودت